

Брюксел, 11.9.2019 г.  
COM(2019) 412 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И  
СЪВЕТА**

**относно срещата на високо равнище за действия в областта на климата,  
организирана през 2019 г. от генералния секретар на ООН в Ню Йорк**

## Въведение

Изменението на климата е едно от най-големите предизвикателства пред нашето поколение и ЕС играе водеща роля в договарянето на многостранна рамка за реагиране на това глобално предизвикателство. През 2015 г. дипломатията на ЕС изигра водеща роля при договарянето на историческото и амбициозно глобално Парижко споразумение относно изменението на климата. 195 държави се споразумяха за ясна и конкретна цел: да завещаят на бъдещите поколения планета, която е в по-добро състояние, и общества, които се намират в по-добро благосъстояние и са по-модерни и по-справедливи. За пръв път системата на ООН осигури ангажимент от всички страни за ограничаване на техните емисии на парникови газове. Привлечени са вече всички държави с най-големи емисии, включително Китай, който допринася за повече от една четвърт от световните емисии. Парижкото споразумение определя целта да се ограничи повишаването на средната температура в световен мащаб до значително под 2 градуса по Целзий, като същевременно се правят усилия за ограничаването му да бъде до 1,5 °C. Съгласно Парижкото споразумение от страните по него се изисква да осигуряват отчетност чрез механизъм на засилена прозрачност за проследяване на техния напредък в изпълнението на ангажиментите им, а също и на всеки пет години да повишават нивото на амбициите си по отношение на приноса си с оглед на най-новите научни достижения.

ЕС предприе бързи и решителни действия, с които да подкрепи на дело ангажиментите по Парижкото споразумение. В началото на мандата на настоящата Комисия преди почти 5 години председателят Юнкер определи като ясен приоритет борбата с изменението на климата с цел създаване на устойчив европейски енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика в областта на изменението на климата, която да осигури справедлив и честен преход към модерна, неутрална по отношение на климата и конкурентоспособна икономика, като в същото време се създават възможности за нови работни места и устойчив растеж. Действията в областта на климата са от основно значение и за постигането на 17-те цели за устойчиво развитие.

В резултат от тази политика, понастоящем ЕС е единствената голяма икономика в света, която напълно е интегрирала в законодателството си мерките, които предприема, за да изпълни своите ангажименти по Парижкото споразумение, и ще работи за намаляване с поне 40 % на своите емисии на парникови газове до 2030 г. в подготовката си да се превърне в неутрална по отношение на климата икономика.

Днес ЕС има може би най-обхватната и амбициозна законодателна рамка, подкрепяна от традиционно демократичен и приобщаващ процес на вземане на решения. ЕС е в процес на успешен преход към неутрална по отношение на климата икономика — между 1990 г. и 2017 г. емисиите му на парникови газове намаляха с 23 %, докато икономиката нарасна с 58 %. Успоредно с интензифицирането на усилията на нашите международни партньори за осъществяване на преход расте и интересът към модела и политиката на ЕС, което дава отлични възможности за политическо сътрудничество и икономическа дипломатия.

Независимо от промените в политиката, обусловени от вътрешните политически цикли, най-вече в Съединените щати, подкрепата в световен мащаб за Парижкото споразумение е все така силна, като всички най-големи икономики, с изключение на една, продължават да я подкрепят. Въпреки това, ясно е, че преходът в световен мащаб, който е необходим за достигане на целите от Парижкото споразумение, не се осъществява достатъчно бързо. Най-новите научни доклади, по-специално специалният доклад на Междуправителствения комитет по изменение на климата (МКИК)<sup>1</sup>, посветен на затоплянето с 1,5°C, потвърждават, че първият кръг от приноса на страните по Парижкото споразумение не е достатъчен за постигане на целите му. Като резултат от посочените промени загрижеността на обществеността нараства, а гражданите призовават за по-амбициозни и решителни действия по отношение на изменението на климата, което се потвърждава от последните европейски избори и проучването на Евробарометър относно изменението на климата<sup>2</sup>.

В този контекст генералният секретар на Организацията на обединените нации Антонио Гутериш е домакин на посветена на действията в областта на климата среща на високо равнище в Ню Йорк на 23 септември 2019 г., един ден преди откриването на Общото събрание на ООН. Тя ще бъде последвана от среща на високо равнище на ООН относно целите за устойчиво развитие на 24 и 25 септември.

Целта на срещата на високо равнище за действия в областта на климата е да се даде тласък на амбициите в областта на климата и да се ускорят действията за изпълнение на Парижкото споразумение. По-специално, със срещата се цели да се насърчат страните по Парижкото споразумение да повишат нивото си на амбиция по отношение на своя принос за намаляването на настоящите им емисии и да се предложат дългосрочни стратегии по време на заседанието на Конференцията на страните (по Парижкото споразумение) в края на 2020 г. Срещата на високо равнище ще предостави на държавните и правителствените ръководители добра възможност да представят плановете за повишаване на амбицията и постигнатия до момента успех, а на регионалните правителства, стопанските организации, публичните и частните финансови институции, а също и на гражданското общество — да изпратят силни сигнали към пазарите и политическата сфера и да окуражат „надпреварата към върха“. Генералният секретар на Организацията на обединените нации Гутериш призова всички държавни и правителствени ръководители да присъстват на срещата на високо равнище, като подчерта: „Не идвайте с подготвена реч, елате с подготвен план“.

## **Европейският съюз — ангажиран с повишаването на амбициите в областта на климата**

Чрез своята ангажираност към многостранното действие, основано на науката, ЕС и неговите държави членки активно се подготвят да постигнат споразумение за

---

<sup>1</sup> Специален доклад за 2018 г. на Междуправителствения комитет по изменението на климата относно въздействието на глобалното затопляне с 1,5°C спрямо нивата от предииндустриалния период и свързаните с него траектории на емисиите на парникови газове в световен мащаб, в контекста на засилването на глобалния отговор на опасността от изменението на климата, укрепването на устойчивото развитие и на усилията за изкореняване на бедността.

<sup>2</sup> Специално проучване на Евробарометър 490 „Изменение на климата“.

дългосрочна стратегия на ЕС за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и до началото на 2020 г. да обявят тази стратегия. Представянето на стратегиите на всички участващи правителства се очаква да се осъществи до 2020 г. според предписанията на Парижкото споразумение. Като част от подготовката на дългосрочната стратегия на ЕС и за да даде възможност на всички държави — членки на ЕС, да анализират и приемат тази визия, още през ноември 2018 г. Европейската комисия отговори на искането на Европейския съвет със съобщението „Чиста планета за всички“<sup>3</sup>. През изминалата година тази тема бе обект на задълбочен демократичен дебат на европейско, национално и местно равнище. Освен това на равнището на ЕС от държавите — членки на ЕС, също се изисква да изготвят свои собствени национални дългосрочни стратегии по Регламента за управлението на енергийния съюз.

Голяма част от държавите — членки на ЕС, вече одобриха целта на ЕС за неутралност по отношение на климата до 2050 г.<sup>4</sup>, като се провеждат допълнителни дискусии с оглед на постигането на консенсус през следващите няколко месеца. Европейският съвет прикани Съвета и Комисията да постигнат напредък в работата по условията, стимулите и благоприятната рамка, които трябва да бъдат въведени, за да се осигури преход към Европейски съюз, неутрален по отношение на климата. Европейският съвет ще финализира насоките си преди края на годината, за да представи дългосрочна стратегия на ЕС на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (РКОНИК) в началото на 2020 г. Той прикани и Европейската инвестиционна банка да работи по-активно в подкрепа на действията в областта на климата. Европейският парламент, Икономическият и социален комитет и Комитетът на регионите вече одобриха целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Неутралността по отношение на климата до 2050 г. — по-амбициозен проект от траекториите, предписани от специалния доклад на Междуправителствения комитет по изменение на климата от 1,5 градуса — за ЕС е инвестиция и предизвикателство за модернизация, както и много добра възможност за получаване на конкурентно предимството, създаване на нови работни места и за повишаване на стандарта на живот на хората. Да се следва по-ограничен план би било абдикиране от дългогодишната ни амбиция в областта на климата и отказ от използването на удобна икономическа възможност за ЕС.

Централна роля в превръщането в реалност на нашите амбиции в областта на климата има бюджетът на Европейския съюз. Европейската комисия представи предложение за бюджет на ЕС, което понастоящем е в процес на обсъждане, в размер на над 1 трилион евро за периода 2021—2027 г.<sup>5</sup>. Европейската комисия предложи най-малко 25 % от разходите да бъдат предназначени за смекчаване на последиците от изменението на климата и за адаптиране към него, включително дейности по бюджета на Европейския съюз за международно сътрудничество и сътрудничество в областта на развитието. Следователно, бъдещият бюджет ще стимулира благоприятни за климата действия във всички области на политиката и ще подлежи на проверки, за да се гарантира, че не се финансират инвестиции, които не са в съответствие с прехода към неутралност по

---

<sup>3</sup>28/11/2018 - COM (2018) 773 - Чиста планета за всички — Европейска стратегическа дългосрочна визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика.

<sup>4</sup>EUCO 9/19 Заключение на Европейския съвет от 20 юни 2019 г.

<sup>5</sup>Предложение на Комисията за многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г.

отношение на климата. Програмата „Хоризонт Европа“ ще промени посоката на европейските научни изследвания и иновации, като действията в сферата на климата ще заемат централно място. „InvestEU“, Механизмът за свързване на Европа (MCE), всички наши фондове за сближаване и фондовете за развитие на селските райони на ЕС ще бъдат налични, за да предлагат стимули за инвестициите в сферата на инфраструктурата и производството, от които се нуждаем във всички части на ЕС.

Произтичащият от тях процес на задълбочена модернизация трябва да бъде управляван добре, като се гарантира справедлив и социално приемлив преход за всички в дух на приобщаване и солидарност. Както ЕС, така и държавите членки трябва да вземат предвид социалните измерения от самото начало и да прилагат всички съответни политики, за да смекчат това предизвикателство. Политиките на ЕС в областта на бюджета, заетостта, социалната сфера и сближаването могат да намалят икономическите, социалните и териториалните различия в рамките на Съюза. Текущите регионални инициативи, започнати от Комисията, ръководена от г-н Юнкер, като например платформата и пилотните проекти по въпросите на регионите с високо потребление на въглища и високи въглеродни емисии в преход, представляват първа стъпка в тази посока. Подготвят се нови инициативи за намиране на всеобхватно решение на проблема със социалната и икономическата цена на модернизацията, основана на политиката в областта на климата — като например Фондът за справедлив преход. Цялостното изпълнение на плана за действие за кръговата икономика<sup>6</sup> подпомага усилията на ЕС за разработване на неутрална по отношение на климата икономика, като обединява ресурсна ефективност и конкурентоспособност<sup>7</sup>. От особена важност е също така да се осигури пълна съгласуваност и взаимна подкрепа във всички съответни области на политиката, такива като качеството на въздуха и биологичното разнообразие. Политиките за климата и околната среда трябва да вървят ръка за ръка.

От съществено значение е също така частният сектор да възприеме тази визия и органите да постигнат напредък в създаването на благоприятна рамка, която дава възможност на частния сектор да инвестира в неутрална по отношение на климата икономика по цял свят. Благодарение на набора от мерки за устойчиво финансиране, въведени в съюза на капиталовите пазари на ЕС, Съюзът застава начело на международните усилия за пренасочване на капиталовите потоци към нашите климатични цели и за управление на финансовите рискове, произтичащи от изменението на климата. Освен това Европейският съюз съвместно със своите партньори подготвя инициатива, чийто старт ще бъде даден по време на Седмичката на ООН за климата в Ню Йорк; инициативата е озаглавена „Международна платформа за устойчиво финансиране“ и целта ѝ е да координира регулаторните инструменти в сферата на капиталовите пазари. Платформата си поставя за задача да обменя добри практики и да събира на едно място различни инициативи за устойчиви по отношение на околната среда финансиране и инвестиции, включително зелени таксономии,

---

<sup>6</sup> Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Затваряне на цикъла — план за действие на ЕС за кръговата икономика“, COM(2015) 614

<sup>7</sup> Доклад на Европейската комисия до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно изпълнението на плана за действие за кръговата икономика, COM (2019) 190.

оповестяване, стандарти (например при зелени облигации), маркировки и целеви стойности.

Европейският съюз вярва, че израждането на последователни международни стратегии като тези с партньори като Г-20 е най-добрият начин за стимулиране на инвестициите в степента, необходима за най-важния икономически преход на нашето време, и за ориентиране на капиталовите потоци съгласно целите на Парижкото споразумение. ЕС и неговите държави членки заложиха Парижкото споразумение и целите за устойчиво развитие в центъра на своите външни действия. Аналогично, наборът на ЕС от обвързващи споразумения за търговия и сътрудничество ще продължи да включва мощни разпоредби в подкрепа на действията в областта на климата и изпълнението на Парижкото споразумение.

### **Европейския съюз продължава да изпълнява ангажиментите си**

Посланието, отправено от Европейския съюз на срещата на високо равнище за действия в областта на климата, ще бъде не само за поставянето на амбициозни цели, а за солидното и цялостно изпълнение. Европейският съюз вече е преизпълнил своите цели за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. и е завършил своята единствена по рода си обвързваща законодателна рамка, която ще ни позволи да преизпълним целта си за климата за 2030 г. и която включва механизъм за управление, мониторинг и проверка.

За първи път ЕС си осигури също така рамка за управление на енергийния съюз, съгласно която държавите членки трябва да изготвят интегрирани национални планове за енергетиката и климата (НПЕК) за 2021—2030 г., за да покажат по какъв начин могат да изпълнят целите за 2030 г. В законодателната уредба на управлението са заложили прозрачност — чрез широки консултации по националните планове, и засилено сътрудничество между държавите членки за постигането на целите на енергийния съюз. Първите проектопланове вече са оценени, като са посочени областите, които могат да бъдат усъвършенствани, за да се гарантира изпълнението на целите за 2030 г. и да се излезе на пътя към неутралност по отношение на климата в дългосрочен план. Според оценките пълното изпълнение на мерките ще даде възможност на Европейския съюз да намали емисиите си на парникови газове с около 45 % (спрямо равнищата от 1990 г.) до 2030 г. и така да преизпълни целта за ЕС, заложила в национално определения принос (НОП) за Европейския съюз да намали емисиите си с най-малко 40 % до 2030 г.

Същевременно от 2013 г. насам Стратегията на ЕС за адаптация<sup>8</sup> стимулира предприемането на национални, регионални и местни действия за адаптация, които да направят Европа по-устойчива на климатичното изменение. Поуките от увеличаването на устойчивостта към последиците от изменението на климата, например на инфраструктурата и инвестициите, синергиите с действията за намаляване на риска от

---

<sup>8</sup> Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Стратегия на ЕС за адаптация към изменението на климата“ (COM(2013) 216 final).

бедствия, включително чрез RescEU<sup>9</sup>, по-широкото възприемане на по-екологични решения в градовете, иновативното използване на пространствени данни — всички те ще помогнат на нашите международни партньори да повишат собствената си устойчивост. На един по-нататъшен етап Европейската комисия ще разгледа още по-задълбочено проблема за това как климатичните рискове могат да се отразят на финансовата стабилност или на социалното сближаване.

Според последните научни данни, с които разполагат Междуправителственият комитет по изменение на климата и Междуправителствена платформа за биологично разнообразие и екосистемни услуги, срещу изменението на климата не съществуват трайни решения, които да не обръщат по-голямо внимание на базираните на природата подходи, включително на здравите и устойчиви гори. В това отношение Европейският съюз работи с партньорските държави, за да засили действията за спиране на обезлесяването и деградацията на горите в съответствие с оповестеното неотдавна съобщение<sup>10</sup> на Европейската комисия по този въпрос. В момента Междуправителственият комитет по изменение на климата финализира също така своя доклад относно океаните и криосферата.

За Европейския съюз всичко това е инвестиция в нашето благоденствие и в подготовката ни за икономика, която е устойчива, неутрална по отношение на климата и кръгова.

### **Европейския съюз като най-големия донор на финансиране за климата**

Тъй като съзнава добре, че собствените му емисии съставляват едва 9 % от общите световни емисии, ЕС ще засили своите застъпнически дейности и сътрудничество — финансово и техническо — с всички партньорски държави. В основата на предоставяната от нас подкрепа ще залегне НОП. ЕС е начело на световния преход към приобщаваща, справедлива и неутрална по отношение на климата икономика за всички.

Съвместните действия с международни партньори и споделянето на опит, който да даде пример за глобални действия в областта на климата, са и продължават да бъдат приоритет — ние водим чрез примера си. Европейският съюз продължава да бъде водещият донор в света на помощ за развитие: 74,4 млрд. евро през 2018 г., като действията в областта на климата се интегрират във все по-голяма степен, увеличава се подкрепата за изпълнението на НОП на държавите партньорки, предлага се също така икономическа помощ, изграждане на капацитет, силна застъпническа дейност и лидерски позиции в многостранните преговори.

---

<sup>9</sup> Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Укрепване на системата на ЕС за управление на бедствия: rescEU, Солидарност и отговорност“ COM(2017) 773 final.

<sup>10</sup> Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“ COM/2019/352 final.

Изменението на климата засяга в непропорционално голяма степен най-уязвимите държави. Европейският съюз е най-големият донор на финансиране в областта на климата в света. Приносът на ЕС и неговите държави членки, който дава над 40 % от публичното финансиране в областта на климата в света, се е увеличил повече от два пъти след 2013 г. и надвишава 20 млрд. евро годишно<sup>11</sup>. И в това отношение подходът на ЕС към глобалните действия в областта на климата, включително чрез Европейската инвестиционна банка и увеличеното финансиране за действията в областта на климата, считано от следващия бюджет, ще излезе извън публичната сфера благодарение на нови инициативи за ускоряване и мултиплициране на инвестициите от частния сектор.

Планът на ЕС за външни инвестиции ще бъде допълнен от предложението Европейски фонд за устойчиво развитие плюс, който разполага с капацитет от 60 млрд. евро, с който да мобилизира устойчиви инвестиции за изпълнението на Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. и на Парижкото споразумение относно изменението на климата.

### **Заклучение и следващи стъпки**

Европейският съюз е трайно ангажиран с успеха на срещата на високо равнище за действия в областта на климата през 2019 г. Смятаме, че взети заедно, нашите постижения в областта на климата, обсъжданията на широка основа на плана ни за постигане, а не само за залагане като цел на неутралност по отношение на климата до 2050 г., нашата решимост за изпълнение на ангажиментите в областта на климата, които вече са залегнали в обвързващо европейско законодателство, изграждат солиден план за срещата на високо равнище през септември.

Европейският съюз ще бъде представен в частта на срещата на високо равнище, в която участват лидерите, от председателя на Европейския съвет Доналд Туск. Координацията на посланията за срещата между държавите членки и институциите на ЕС както и изключително високото равнище на участие на лидери на ЕС на срещата ще даде възможност на ЕС да представи съгласувано и цялостно европейските амбиции, действия, единство и решимост, като същевременно отдаде дължимото на богатството на подходите, възприети от отделните държави членки.

Инициативите и ангажиментите, представени на срещата на високо равнище за действия в областта на климата, ще бъдат резюмирани в специално обобщение на председателя. Ще бъдат създадени механизми за проследяване на напредъка, гарантиране на отчетност и улесняване на изпълнението на предложенията от срещата на високо равнище. Те ще бъдат продължени от системата на ООН, включително от РКООНИК.

Всичко това формира една солидна основа за още по-големи амбиции на ЕС в действията за климата. След неотдавнашните избори за Европейски парламент и сформирането на новата Европейска комисия ЕС ще продължи с вътрешния си дебат как нивото на амбиция да бъде увеличено и да бъдат постигнати заложените цели, без

---

11 2018/11/06/2018-ecofin-climate-finance-conclusions.

нито една общност или регион да бъдат пропуснати. Очакването ни е, че ще продължим да предприемаме още смели и амбициозни действия, които да надградят постигнатото дотук.

Действията в областта на климата са изведени на преден план в Политическите насоки на комисията на новоизбрания председател Урсула фон дер Лайен като част от предложението за Европейски зелен пакт, чиято цел е Европа да се превърне в първия в света неутрален по отношение на климата континент<sup>12</sup>. Тройната цел — 1) укрепване на дългосрочната цел за неутралност по отношение на климата до 2050 г. в обвързващото законодателство; 2) увеличаване на амбициите по отношение на климата в кратко- и средносрочен план, ведно със запазване на природната среда в Европа; 3) подсилване на международните действия за насърчаване на трети държави към по-високо ниво на амбиция в борбата с изменението на климата — ще бъде ключов приоритет за новата Комисия.

---

12 Политически насоки за следващата Комисия (2019—2024 г.) — „Съюз с по-големи амбиции. Моята програма за Европа“ — 16 юли 2019 г. [https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission\\_bg\\_1.pdf](https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_bg_1.pdf)